

**Brüssel, 12. märts 2018
(OR. en)**

6912/18

**FSTR 8
FC 8
REGIO 11
SOC 127
AGRISTR 15
PECHE 78
CADREFIN 17**

I/A-PUNKTI MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee (COREPER II)/nõukogu
Teema:	Nõukogu järeldused 2020. aasta järgse ühtekuuluvuspoliitika ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide rakendamissüsteemi ja elluviimise lihtsustamise kohta - Vastuvõtmine

1. Eesistujariik esitas 17. jaanuaril 2018 liikmesriikidele nõukogu järelduste eelnõu 2020. aasta järgse ühtekuuluvuspoliitika ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide rakendamissüsteemi ja elluviimise lihtsustamise kohta.
2. Struktuurimeetmete töörühm analüüsis järelduste eelnõu oma 22. jaanuari, 7. ja 20. veebruari ning 6. märtsi 2018. aasta koosolekutel. Kõik delegatsioonid nõustasid käesoleva märkuse lisas esitatud järelduste eelnõuga 9. märtsil 2018 lõppenud vaikiva nõusoleku menetluse teel.
3. Sellest tulenevalt palutakse alaliste esindajate komiteel soovitada, et nõukogu võtaks ühtekuuluvuspoliitikat käsitleval 12. aprilli 2018. aasta istungil oma päevakorra A-punktina vastu nõukogu järelduste eelnõu käesoleva märkuse lisas esitatud kujul.

Eelnõu:**nõukogu järelused 2020. aasta järgse ühtekuuluvuspoliitika ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide rakendamissüsteemi ja elluviimise lihtsustamise kohta****EUROOPA LIIDU NÕUKOGU**

- (1) TULETAB MEELDE ühtekuuluvuspoliitika ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kohaldamisala ja eesmärged, mis on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 174;
- (2) TULETAB MEELDE nõukogu 15. novembri 2017. aasta järeldusi 2020. aasta järgse ühtekuuluvuspoliitika koostoime ja lihtsustamise kohta¹;
- (3) TULETAB MEELDE 2020. aasta järgse ühtekuuluvuspoliitika lihtsustamise kõrgetasemelise töörühma lõppjäreldusi ja soovitusi²;
- (4) TERVITAB komisjoni 2017. aasta strateegilist aruannet Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide rakendamise kohta³;
- (5) VÕTAB TEADMISEKS kõnealuses strateegilises aruandes antud positiivse hinnangu uutele elementidele, mis lisati 2014.–2020. aasta programmitöö perioodil rakendamise parandamiseks, nagu eeltingimused, kooskõla asjaomaste riigipõhiste soovitustega, suurem orienteeritus tulemustele ja parem koostoime teiste vahenditega; TERVITAB liikmesriikides ja poliitikavaldkondades projektide valimisel tehtud edusamme ning KUTSUB liikmesriike ÜLES veelgi kiirendama rakendamist ja vahendite kasutamist, pidades silmas Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide panuse maksimeerimist liidu peamiste prioriteetide saavutamisel;

¹ Dok 14263/17.

² http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/reports/2017/esif-simplification-hlg-proposal-for-policymakers-for-post-2020.

³ Dok 15788/17 + ADD 1.

- (6) TUNNISTAB samal ajal, et perioodil 2014–2020 käivituvad programmid aeglaselt, ning VÕTAB TEADMISEKS erinevad viivituste põhjused, näiteks õigusaktide hiline vastuvõtmine, normide keerukus ja uute normide kehtestamine, aeganõudvad menetlused liikmesriikide pädevate asutuste määramiseks ning programmitöö perioodi 2007–2013 lõpetamise kattumine uue programmitöö perioodi 2014–2020 algusega; ON seetõttu SEISUKOHAL, et probleemid on alles ning tuleb oluliselt lihtsustada 2020. aasta järgset Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide rakendamist;
- (7) MÄRGIB, et käesolevate nõukogu järeldustega ei piirata ELi tulevase mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavate läbirääkimiste tulemusi ega 2020. aasta järgse ühtekuuluvuspoliitika üle tulevikus peetavate arutelude tulemusi;
- (8) TOETAB JÄTKUVALT asjaomaste ministrite vahelist korrapärast poliitilist mõttevahetust üldasjade nõukogus, et arutada ühtekuuluvuspoliitika ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega seotud teemasid;

I. Subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttel tuginev juhtimis- ja kontrollisüsteem

- (9) ON SEISUKOHAL, et 2020. aasta järgse ühtekuuluvuspoliitika rakendamissüsteem peaks kindlalt tuginema subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttele, tunnustades liikmesriikide ja piirkondade pädevate asutuste olulist rolli seoses programmitöö, rakendamise, järelevalve, hindamise, kontrolli ja auditeerimisega; KORDAB komisjonile eelmise aasta novembris esitatud üleskutset⁴ kaaluda lihtsama rakendamissüsteemi kehtestamist, mis põhineb proportsionaalsuse tõhusal kohaldamisel, riiklikele normidele tuginemisel ning hästi toimivatel riiklikel ja piirkondlikel süsteemidel ning mille kõik liikmesriigid ja piirkonnad saavad kasutusele võtta läbipaistvate, objektiivsete ja mõõdetavate kriteeriumide alusel;
- (10) RÕHUTAB, et komisjoni ja liikmesriikide ülesanded peaksid olema selgemalt määratletud, et vähendada kattuvusi;

⁴ Nõukogu järeldused 2020. aasta järgse ühtekuuluvuspoliitika koostoime ja lihtsustamise kohta (dok 14263/17, lk 6).

- (11) ON SEISUKOHAL, piiramata seejuures aluslepingute kohast komisjoni vastutust täita eelarvet koostöös liikmesriikidega, et komisjoni peamised ülesanded peaksid olema järgmised:
- leppida liikmesriikidega kokku programmitöö eesmärgid ja strateegilised aspektid,
 - jälgida programmide väljundite ja tulemuste saavutamist, ning
 - tagada koos liikmesriikidega juhtimis- ja kontrollisüsteemide tõhus ja nõuetekohane toimimine ning usaldusväärne finantsjuhtimine, uurides samal ajal võimalusi anda liikmesriikidele suurem vastutus rakendamisega seotud operatiivsete aspektide üle;
- (12) ON SEISUKOHAL, et juhtimis- ja kontrollisüsteemid peaksid võimalikult palju tuginema riiklikele normidele ja asutustele; KUTSUB komisjoni ÜLES, võttes nõuetekohaselt arvesse komisjoni vastutust eelarve täitmise eest, keskenduma esmajoones süsteemide auditile ning mitte üksikutele projektidele ja kulude kontrollile, mis peaks kuuluma peamiselt liikmesriikide vastutusalasse;
- (13) ON lisaks SEISUKOHAL, et nende süsteemide puhul, mis on programmitöö perioodil 2014–2020 tõendatult hästi toiminud ning mida ei ole uuel programmitöö perioodil oluliselt muudetud, ei peaks uuesti läbi viima pädevate asutuste määramise menetlusi;
- (14) ON SEISUKOHAL, et komisjoni tehtud auditid peaksid olema riskipõhised ja järgima/nende läbiviimisel tuleks järgida ühekordse audiitorkontrolli põhimõtet, et vältida liigset auditeerimist; INNUSTAB samuti liikmesriike kohaldama riskipõhist lähenemisviisi juhtimise kontrollimise suhtes, keskendudes kontrollide läbiviimisele seal, kus neid kõige enam vajatakse, ning vältides ulatuslikke kontrole, mis hõlmavad üksikute maksetaotluste iga elementi;
- (15) ON SEISUKOHAL, et praegune raamatupidamisarvestuse iga-aastase heakskiitmise süsteem tuleks üle vaadata, et hinnata, kuidas saab vähendada halduskoormust;

II. Õigusaktide lihtsustamine ja paindlik programmitöö

- (16) KORDAB, et normide lihtsustamine on keskse tähtsusega, et õigeaegselt rakendada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfonde ning saavutada poliitika elluviimisel rohkem ja paremaid tulemusi, mislābi suurendatakse ka selle nähtavust; ON SEISUKOHAL, et lihtsustamine peaks toimuma nii ELi kui ka riikide tasandil;
- (17) ON SEISUKOHAL, et 2020. aasta järgse perioodi õigusaktidega peaks olema võimaluse korral sätestatud riiklike õigusaktide tõhustatud kohaldamine, need peaksid olema paindlikud ja eelkõige keskenduma Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide juhtimise põhielementidele; vältida tuleks üksikasjalikke sätteid, mis käsitlevad igat liiki juhtumeid, erandeid ja suuniseid;
- (18) ON SEISUKOHAL, et 2020. aasta järgse perioodi ELi õigusaktidega peaks asjakohasel juhul ja erinevate fondide eripära arvesse võttes tagama selliste normide, menetluste ja mõistete ühtlustamise, mida kohaldatakse erinevate fondide suhtes otsese ja koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames; erinevate normide sisu ei tohiks kattuda ning järjepidevuse tagamiseks tuleks asjakohasel juhul ja varasematele kogemustele tuginedes säilitada õigusaktide praeguseid elemente;
- (19) TULETAB MEELDE oma seisukohta, mis esitati nõukogu 2017. aasta novembri järel dustes,⁵ et siseturu toimimiseks vajalike konkurentsieeskirjade kohaldamisel ja jõustamisel tuleks sarnaseid projekte kohelda ühtselt kogu ELi eelarve ulatuses, olenemata kasutatavast eelarve täitmise viisist, võttes samal ajal arvesse põllumajandus- ja kalandussektori eripära;
- (20) RÕHUTAB, et Euroopa struktuuri- ja investeerimisfonde reguleerivate normide selline ühtlustamine on tähtis, et võimaldada erinevate vahendite kasutamisest tulenevat koostoimet, mislābi kasutatakse täiel määral ära nende potentsiaali; ON SEISUKOHAL, et eri ELi vahendite eesmärgid peaksid olema hästi määratletud, et tagada nende parem eristamine; tugevdada tuleks mitmest fondist rahastatava programmitöö lähenemisviisi, luues paindlikuma programmistruktuuri, mis võimaldab erinevate Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide sekkumiste kombineerimist; samas peaks lähenemisviisi kasutamine jääma vabatahtlikuks;

⁵ Dok 14263/17, lk 3.

- (21) ON SEISUKOHAL, et partnerluslepingud peaksid keskenduma üldeesmärkidele ja üldistele strateegilistele aspektidele, mis mõjutavad kõiki Euroopa struktuuri- ja investeerimisfonde, ning ei tohiks kattuda programmide sisuga, mis omakorda peaks keskenduma tegevuslikele aspektidele; lisaks tuleks partnerluslepingute ja programmide formaati oluliselt lühendada ja lihtsustada ning see peaks olema piiratud nende peamiste aspektidega, mis lepitakse kokku liikmesriigi, korraldusasutuste ja komisjoni vahel; partnerluslepingute programmidega ühendamise võimalust tuleks uurida nende liikmesriikide ja piirkondade puhul, kus on vähe programme või kus on vahendeid eraldatud vähesel määral;
- (22) ON SEISUKOHAL, et tagada tuleks programmitöö ja ümberplaneerimise suurem paindlikkus, võimaldades seega liikmesriikidel ja piirkondadel võtta arvesse nende konkreetseid vajadusi ühtekuuluvuspoliitika temaatilise kohaldamisala raames;
- (23) KUTSUB komisjoni ÜLES uurima võimalusi pakkuda liikmesriikidele ja piirkondadele võimalusi, et reageerida kiiresti ettenägematutele asjaoludele, kohandada programmide eesmärke ning võimaldada nende kiiret muutmist;
- (24) ON SEISUKOHAL, et lihtsustatud kuluvõimaluste kasutamist tuleks pikendada 2020. aasta järgsele programmitöö perioodile, ning KUTSUB komisjoni ÜLES uurima võimalust suurendada nende kasutamist, sealhulgas ka projektide puhul, mille korral kasutatakse riigihankeid;
- (25) KUTSUB komisjoni ÜLES jätkama oma jõupingutusi, mille eesmärk on arendada välja ja laialdasemalt kasutada kasutusvalmis lihtsustatud kuluvõimalusi ja makseid, mille aluseks on tingimuste täitmine, tehes seda võimalikult varakult programmitöö protsessis ja tihedas koostöös liikmesriikidega;
- (26) RÕHUTAB, et audiitoritel on oluline roll, et aidata liikmesriikidel ennetada vigu ja vältida õiguskindluse puudumist lihtsustatud kuluvõimaluste kohaldamisel, ning SOOVITAB komisjonil ja liikmesriikidel kaasata audiitorid 2020. aasta järgsel perioodil kohaldatavate normide väljatöötamisse, andes vajaduse korral soovitusi;

- (27) KUTSUB komisjoni ÜLES tegema tööd, et saavutada lihtsam näitajate süsteem koos ühtlustatud metoodika, mõistete ja määratlustega, mis hõlbustaks andmete kogumist, et hinnata ühtekuuluvuspoliitika ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide toimimist, lihtsustades samas aruandlust;

III. Sujuv üleminek ühest programmitöö perioodist teise

- (28) KUTSUB komisjoni ÜLES esitama seadusandlikud ettepanekud 2020. aasta järgse perioodi kohta niipea kui võimalik pärast ettepaneku esitamist ELi tulevase mitmeaastase finantsraamistiku kohta, ning jätkama uute õigusaktide ettevalmistamise protsessis tihedat koostööd ja teabevahetust liikmesriikidega seoses poliitika kavandamise ja elluviimise põhielementidega;
- (29) ON SEISUKOHAL, et järgmisel programmitöö perioodil rakendamise hõlbustamiseks ja kiirendamiseks peaksid liikmesriigid ja komisjon alustama järgmiste programmidega seotud ettevalmistusi võimalikult varakult, mis läbi võimaldatakse programme käsitlevaid siduvaid otsuseid vastu võtta võimalikult samaaegselt ELi õigusaktide vastuvõtmisega;
- (30) ON SEISUKOHAL, et uute õigusaktidega tuleks ette näha vahendid nagu „järkjärguline lõpetamine“, et pakkuda teatavat järjepidevust selliste pikaajaliste investeeringute puhul, mille puhul ei ole prioriteedid, sekkumisloogika, toetatavad meetmed jne muutunud ning mida viiakse ellu kahe programmiperioodi jooksul;

IV. Rahastamisvahendite tulevane kasutamine

- (31) ON SEISUKOHAL, et kuigi rahastamisvahendite kasutamine peaks jääma vabatahtlikuks, tuleks 2020. aasta järgse perioodi rahastamisvahenditega seotud sätetega innustada liikmesriike ja piirkondi kasutama neid vahendeid, kui nende kasutamist peetakse asjakohaseks;

- (32) VÕTAB TEADMISEKS, et Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega toetatavate rahastamisvahendite peamine eesmärk on saavutada poliitikaeesmärke, ning RÕHUTAB, et tuleks vältida sellise toetuse kattumist turul juba olemas olevate rahastamisvahenditega; ON SEISUKOHAL, et rahastamisvahendite struktuuri, rakendamist ja aruandlust tuleks oluliselt lihtsustada; lisaks peaks järgmisel programmitöö perioodil muutuma oluliselt lihtsamaks rahastamisvahendite ja toetuste kombineerimine;
- (33) ON SEISUKOHAL, et rahastamisvahenditele, mida hallatakse otsese ja koostöö liikesriikide toimuva eelarve täitmise raames, tuleks tagada võrdsed tingimused;

V. Territoriaalne lähenemisviis

- (34) ON SEISUKOHAL, et integreeritud lähenemisviis on Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide oluline osa; TUNNISTAB, et pärast 2020. aastat tuleks säilitada ajavahemikul 2014–2020 kasutatud territoriaalsed vahendid, nagu integreeritud territoriaalsed investeeringud, kogukonna juhitud kohalik areng või segatud prioriteetsed suunad; olenemata Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi eripärast peaks nende vahendite kohaldamine olema vabatahtlik, põhinema integreeritud territoriaalsetel strateegiatel ja olema oluliselt lihtsustatud, et hõlbustada vahendite rakendamist ja neid paremini kohandada konkreetset liiki territooriumi sotsiaal-majandusliku olukorraga, võimaldades seeläbi erinevate üksuste osalemist avaliku poliitika rakendamises, tekitamata liigset halduskoormust;
- (35) TERVITAB komisjoni teatist „Majanduskasvu ja ühtekuuluvuse edendamine ELi piirialadel“⁶ ning VÕTAB TEADMISEKS selles esitatud soovitusel seoses edasiste ELi meetmetega, mille eesmärk on lihtsustada piiriülest koostööd, sealhulgas pärast 2020. aastat, ning KUTSUB komisjoni ÜLES uurima võimalusi laiendada selliseid uuringuid vajaduse korral merepiiridele ja ELi välispiiridele;

⁶ Dok 12419/17 + ADD 1.

- (36) TUNNISTAB Euroopa territoriaalse koostöö Euroopa lisaväärtust ning RÕHUTAB, et piiriülene, rahvusvaheline ja piirkondadevaheline territoriaalne koostöö, sh merepiiridel ning kolmandate riikidega toimuv koostöö, peaks olema jätkuvalt osa ühtekuuluvuspoliitikast pärast 2020. aastat, samas kui Interregi programmide rakendamist tuleks hõlbustada, et suurendada nende mõju;
- (37) TERVITAB komisjoni aruka spetsialiseerumise alast teatist pealkirjaga „Innovatsiooni edendamine Euroopa piirkondades: vastupanuvõimelise, kaasava ja jätkusuutliku majanduskasvu strateegiad“,⁷ sealhulgas katsemeetmeid, millega katsetatakse uusi lähenemisviise piirkondadevahelistele innovatsiooniprojektidele ja tööstuslikust üleminekust mõjutatud piirkondadele, ning meetmeid vähem arenenud piirkondade toetuseks;
- (38) TERVITAB komisjoni aruannet ELi linnade tegevuskava kohta⁸ ning TUNNISTAB, et ELi linnade tegevuskavaga võeti kasutusele uus partnerlusviis ning otsedialoog linnaasutuste, riiklike ja Euroopa institutsioonide ja muude sidusrühmade vahel, et käsitleda ühiseid linnaprobleeme; KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES jätkuvalt täitma aktiivset rolli ELi linnade tegevuskava rakendamises; OOTAB järgmist komisjoni aruannet ELi linnade tegevuskava rakendamise kohta;
- (39) TERVITAB komisjoni teatist „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“⁹ ning KUTSUB komisjoni ÜLES jätkama tööd äärepoolseimaid piirkondi käsitlevate erimeetmetega kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 349 seoses nende territooriumide erivajaduste ja võimalustega;
- (40) KUTSUB komisjoni ÜLES jätkama tööd seoses erimeetmetega, mis on suunatud ELi toimimise lepingu artikli 174 kohaselt maapiirkondadele, tööstuslikust üleminekust mõjutatud piirkondadele ja regioonidele, kus valitsevad rasked ja püsivad ebasoodsad looduslikud või demograafilised tingimused, näiteks väga väikese rahvastikutihedusega põhjapoolseimatele piirkondadele, saartele, piiriülestele ja mäestikualadele.

⁷ Dok 11426/17 + ADD 1.

⁸ Dok 14599/17.

⁹ Dok 13715/17 + ADD 1–3.